

Deme Júlia

Ezen a képen én vagyok valamelyik barátnőmmel, már nem emlékszem. Kőbányán, az Újhegyi úti lakásunk udvarán öntözöm a virágokat. Lehettem úgy tizenhat éves.

Úgy utáltam a velem egykorú lányokat, hogy nem igaz. Volt a polgáriban egy padszomszédnőm, a Hamp Mila, azzal jóban voltam. Az apja tisztviselő volt Kőbányán a Magyar Textilben, de irtó szegények voltak. Volt vagy hét testvére, egy nagy tehén anyja, aki egyszer csak egy reggel szült még egy nyolcadik gyereket, mert azt se tudták, hogy terhes. Hozzájuk egyszer-kétszer elmentem. Rendes, emeletes házban laktak. A nővére karmelita zárdistás lányokkal járt együtt, azokkal én eleve nem voltam jóban. A katolikus egyház nagyon nyomult be az iskolákba, ebbe a mienkbe is. Volt egy csomó öregkisasszony tanárnő, rajtuk keresztül érvényesült ez a hatás, de ettől függetlenül, egyetlenegy alkalomra nem emlékszem, hogy megsértettek volna. Egyszer, a felszabadulás után találkoztam a Kubis Annával, ő is odajárt a zárdistákhoz. Én utáltam őket, mert biztos antiszemiták, ha nem mondják is ki. Akkor a Kubis Anna azt mondja nekem, te kis hülye, te azt hitted, hogy neked mindenki az ellenséged? Nehogy azt hidd, nem úgy volt az. Ez a Kubis Anna, úgy látszik, jobb családból volt, baloldali családból. Mert az a tanári kar szemét volt, gyerekek közelébe se lett volna szabad engedni őket. Undorító, szemét, vallásos dolgok. Az énektanárnő benne volt a Szent Cecília Kórusban, és mint ilyet kivitték a hitleri Németországba jutalomként. Elmesélte, hogy ott a gazdasszonyok leoltják a gázt, ahogy melegszik a víz, mert takarékoság van, ott tudják, hogyan kell vigyázni a nemzeti vagyona. Engem meg úgy utált, hogy nekem hangom sincs, csak ott vagyok fekélynek ebben az osztályban. Megrögzött náci volt. Beiratkozáskor mindenkinek vinni kellett a születési bizonyítványát. 1945-ig be volt írva, hogy milyen vallású vagyok.

Amikor a polgári iskolás társaim kezdtek már felnőttségéssé válni, mind beszippantotta a KALOT [Katolikus Agrárifjúsági Legényegyletek Országos Testülete], ahol táncestek, bálók voltak. Az volt a nagy élmény és a nagy duma, és ott a tisztelendők "tízi bácsik" voltak. Ott volt szemben egy

lengyel templom, mert sok lengyel élt ott, Kőbányán. Nem tudom, hogy miért jöttek, de nagyon szegény, egyszerű emberek voltak, téglagyári munkások. A mi házunkban is laktak lengyelek. Egyszer egy barátnőmet vártam a templomkapuban, és jött egy helyes fiatal tisztelendő, mondta, hogy jöjjenek be. Mondtam, hogy nem megyek. Nyugodtan bemehettem volna, de amilyen konok voltam, nem mentem be. Nagyon kedves volt, megsimogatott, hogy nyugodtan bejöhetek, semmi se fog történni, nem bűn az, bejönni az Isten házába.